

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. WŁADYSŁAWA BRONIEWSKIEGO W LUSŁAWICACH

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

ROK SZKOLNY 2016/2017

Wymaganie: Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne

Zespół ewaluacyjny w składzie: Renata Walens, Beata Kulczak, Olga Klub, Paulina Sieradzka

Cele ewaluacji:

1. Pozyskanie informacji na temat sposobów kształtowania właściwych postaw wśród uczniów i respektowania ustalonych zasad postępowania i zachowania w szkole przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców.
2. Pozyskanie informacji dotyczących poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego wśród uczniów, nauczycieli i rodziców oraz skali i typu zagrożeń występujących na terenie szkoły.
3. Opracowanie wniosków do działań mających na celu efektywniejsze kształtowanie postaw i zwiększenie wśród społeczności szkolnej respektowania norm społecznych i zmniejszenie lub wyeliminowanie zachowań niezgodnych z normami społecznymi.

Sposoby wykorzystania wyników ewaluacji:

1. Modyfikacja programu wychowawczo - profilaktycznego.
2. Dostosowanie planów wychowawczych i tematyki zajęć z wychowawcą do potrzeb uczniów i rodziców.
3. Uwzględnienie wyników ewaluacji w przygotowaniu planu pracy szkoły, planu nadzoru dyrektora, planu pracy Rady Rodziców, planu pracy samorządu uczniowskiego, kalendarza wydarzeń szkolnych, uroczystości i wycieczek.

Narzędzia ewaluacyjne:

1. Ankieta skierowana do nauczycieli, rodziców i uczniów.
2. Analiza dokumentacji:
 - Statutu Szkoły,
 - Programu Wychowawczego,
 - Programu Profilaktyki,
 - dzienników lekcyjnych,
 - kart punktowej oceny zachowania, zeszytów obserwacji uczniów.

Pytania kluczowe

- **Kryterium:** Członkowie społeczności szkolnej znają i rozumieją normy zachowań obowiązujących w szkole.

Pytania kluczowe:

- 1) Czy uczniowie znają zasady właściwego zachowania i czy przestrzegają tych zasad?
- 2) Czy uczniowie wiedzą jakich zachowań się od nich oczekuje?

- **Kryterium:** W szkole wspólnie z rodzicami i uczniami analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych zachowań.

Pytania kluczowe

- 1) Czy w szkole podejmuje się działania promujące właściwe postawy?
- 2) Czy w szkole diagnozuje się zachowania uczniów?

- **Kryterium:** Uczniowie i pracownicy szkoły czują się bezpiecznie w placówce.

Pytania kluczowe

- 1) Czy uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i jaka jest skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów?
- 2) W jaki sposób nauczyciele reagują na zachowania wychowanków zagrażające bezpieczeństwu?
- 3) Jakie działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych zachowań są podejmowane w szkole?

Analiza ankiet

Raport sporządzono na podstawie informacji zebranych od dyrektora szkoły, nauczycieli, rodziców, uczniów (ankiety) oraz analizy dokumentacji szkolnej.

Ankietę skierowaną do nauczycieli wypełniło 10 badanych.

Wszyscy respondenci czują się w szkole bezpiecznie i jest to pełne poczucie bezpieczeństwa. Według wszystkich nauczycieli uczniowie także czują się w szkole bezpiecznie.

Według 9 badanych uczniowie przestrzegają norm społecznych, 1 nauczyciel odpowiedział, że uczniowie nie respektują tych norm.

9 nauczycieli odpowiedziało, że uczniowie zgłaszali im problem nieprzestrzegania norm społecznych obowiązujących w szkole, 1 nauczyciel odpowiedział, że nie zgłaszano mu takiego problemu.

Nauczyciele byli również świadkami sytuacji, w których uczeń zachowywał się niewłaściwie.

Przytoczone zdarzenia to:

- obrażał innych – 3 nauczycieli zaznaczyło to zdarzenie,
- używał przemocy fizycznej – 6 nauczycieli zaznaczyło to zdarzenie,
- stosował przemoc słowną – 4 nauczycieli zaznaczyło to zdarzenie,
- mówił nieprawdę – 5 nauczycieli zaznaczyło to zdarzenie,

- zachowywał się niewłaściwie (huśtał na krześle, zagrażał bezpieczeństwu swojemu lub innych) – 7 nauczycieli zaznaczyło to zdarzenie.

Wszyscy nauczyciele stwierdzili, że w szkole diagnozuje się zachowania uczniów oraz podejmuje działania mające na celu eliminowanie niewłaściwych zachowań oraz zagrożeń.

Nauczyciele wzmacniają właściwe postawy uczniów poprzez:

- konsekwentne i szybkie reagowanie w trudnych sytuacjach – 9 nauczycieli,
- współpracę wychowawców z rodzicami – 8 nauczycieli,
- rozmowy indywidualne z wychowawcami, innymi nauczycielami, pedagogiem – 9 nauczycieli,
- realizację zajęć z wychowawcą – 7 nauczycieli,
- gazetki informacyjno – edukacyjne – 6 nauczycieli,
- zajęcia psychoedukacyjne prowadzone przez specjalistów – 3 nauczycieli.

Nauczyciele potwierdzili, że przekazują uczniom, jakich zachowań się od nich oczekuje:

- w trakcie zajęć z wychowawcą – 10 nauczycieli,
- podczas indywidualnych rozmów – 10 nauczycieli,
- w trakcie uroczystości i imprez szkolnych – 9 nauczycieli,
- na gazetkach szkolnych – 8 nauczycieli,
- na zajęciach prowadzonych przez specjalistów – 4 nauczycieli.

Wszyscy badani stwierdzili, że rodzice są zaznajamiani z dokumentacją szkolną na zebraniach z rodzicami, poprzez stronę internetową szkoły i w trakcie indywidualnych spotkań.

Wszyscy nauczyciele potwierdzili, że dokumenty szkolne, to jest Statut Szkoły, Program Profilaktyki i Program Wychowawczy są modyfikowane i aktualizowane zgodnie z potrzebami szkoły.

Ankieta skierowaną do uczniów wypełniło 37 badanych

Na pytanie 1.

Czy znasz zasady właściwego zachowania w szkole? – wszyscy uczniowie odpowiedzieli twierdząco.

Na pytanie 2.

Czy przestrzegasz tych zasad? – 23 uczniów (62%) odpowiedziało „tak”, 14 (38%) odpowiedziało „czasami”.

Na pytanie 3.

Kto przekazuje Ci wiedzę na temat właściwego zachowania się w szkole? (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi) – uczniowie zaznaczyli:

- rodzice - 33 uczniów (90%),
- wychowawca – 33 uczniów (90%),
- pozostali nauczyciele – 24 uczniów (65%),
- przewodniczący klasy – 2 uczniów (5%).

Na pytanie 4.

Czy czujesz się w szkole bezpiecznie? – 33 uczniów (90%) odpowiedziało twierdząco, 3 (8%) odpowiedziało „nie”.

Pytanie 5.

Swoje poczucie bezpieczeństwa w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że uczeń nie czuje się bezpiecznie, a 5 oznacza pełne poczucie bezpieczeństwa:

- 11 uczniów (30%) oceniło na 5,
- 18 uczniów (49%) oceniło na 4,
- 6 uczniów (16%) oceniło na 3,
- 2 uczniów (5%) oceniło na 2.

Na pytanie 6.

Czy byłeś świadkiem sytuacji, że ktoś w szkole:

- obrażał innych - 27 uczniów (73%) przyznało, że było świadkami takiej sytuacji,
- używał przemocy fizycznej (bicie, kopanie, popychanie), kiedy nie widział tego nauczyciel - 23 uczniów (62%) potwierdziło, że byli świadkami takiej sytuacji,
- kradł - 4 uczniów (11%) zaznaczyło taką sytuację,
- mówił nieprawdę - 19 uczniów (51%) było świadkami takiego zdarzenia,
- inne sytuacje, jakie? - 3 uczniów (8%) zaznaczyło to zdarzenie, ale tylko 1 napisał, że sytuacja ta dotyczyła „mówienia brzydkich słów”,
- 2 uczniów (5%) zaznaczyło, że nie byli świadkami powyższych sytuacji.

Na pytanie 7.

Czy zdarzyło Ci się, że w szkole:

- obrażałeś innych - 10 uczniów (27%) przyznało się do takiego zachowania,
- używałeś wobec kogoś przemocy fizycznej, kiedy nie było w pobliżu nauczyciela – 8 uczniów (22%) zaznaczyło taką sytuację,
- mówiłeś nieprawdę - 14 uczniów (38%) przyznało się do takiego zachowania,
- kradłeś - takie zachowanie, według ankietowanych, nie dotyczy żadnego ucznia,
- nie było takich sytuacji - 17 uczniów (46%) zaznaczyło tę odpowiedź,
- inne, jakie? – 2 uczniów (5%) przyznało, że byli niegrzeczni i brzydko się odzywali.

Na pytanie 8.

Czy zgłaszasz nauczycielowi dyżurującemu na korytarzu lub wychowawcy niewłaściwe zachowania, których jesteś świadkiem? – 23 uczniów (62%) odpowiedziało „tak”, 13 uczniów (35%), że nie zawsze zgłasza takie sytuacje, a 1 uczeń (2%) odpowiedział, że nie przekazuje.

Na pytanie 9.

Czy nauczyciel lub wychowawca rozwiązuje zgłoszony problem (eliminuje niewłaściwe zachowanie ucznia) 24 uczniów (65%) odpowiedziało „tak”, 11 uczniów (30%) stwierdziło, że nie wie, a 2 uczniów (5%) odpowiedziało, że nauczyciel nie rozwiązuje problemów.

Na pytanie 10.

Czy uważasz, że podejmowane przez nauczyciela lub wychowawcę działania przynoszą efekt w postaci poprawy zachowania uczniów – 19 uczniów (51%) stwierdziło, że podejmowane przez nauczyciela lub wychowawcę działania przynoszą efekt, 11 uczniów (30%) odpowiedziało, że nie wie, a 7 (19%), że te działania nie przynoszą efektów.

Na pytanie 11.

Jakich zachowań oczekuje się od Ciebie w szkole? – uczniowie napisali:

- koleżeństwa - 29 uczniów (78%),
- nauki - 28 uczniów (76%),
- kultury osobistej - 23 uczniów (62%),
- dobrego zachowania - 21 uczniów (57%),
- pomocy innym - 20 uczniów (54%),
- szacunku dla innych - 19 uczniów (51%),
- pracowitości - 16 uczniów (43%),
- działalności charytatywnej – 5 uczniów (14%),
- siły fizycznej - 1 uczeń (3%).

Na pytanie 12.

Jakie zachowania są złe i zakazane w szkole, uczniowie najczęściej odpowiadali:

- przemoc fizyczna - 29 uczniów (78%),
- obrażanie innych - 14 uczniów (38%),
- przeklinanie - 13 uczniów (35%),
- kradzież - 9 uczniów (24%),
- bieganie po korytarz - 8 uczniów (22%),
- przemoc psychiczna - 3 uczniów (8%),
- palenie papierosów - 3 uczniów (8%),
- niszczenie mienia szkolnego - 2 uczniów (5%),
- picie alkoholu – 2 uczniów (5%),
- jedzenie na lekcji – 2 uczniów (5%).

Ankieta skierowaną do rodziców wypełniło 40 badanych

97,5 % ankietowanych rodziców uważa, że ich dziecko zna zasady właściwego zachowania się w szkole, a zdaniem 2,5 % dziecko częściowo zna te zasady.

62,5% rodziców deklaruje, że ich dziecko zawsze przestrzega zasad właściwego zachowania się w szkole, natomiast 37,5% stwierdza, że dziecko przestrzega te zasady czasami.

Rodzice uważają, że wiedzę na temat właściwego zachowania się w szkole przekazują dzieciom przede wszystkim wychowawcy klas i oni sami, ale także inni nauczyciele pracujący w szkole.

Według 95 % ankietowanych rodziców dzieci czują się w szkole bezpiecznie, 5 % rodziców odpowiedziało, że trudno powiedzieć. Nie ma osób, które uważają, że w szkole nie jest bezpiecznie.

Rodzice oceniali poczucie bezpieczeństwa dziecka w szkole w skali od 1 do 5, gdzie 5 oznacza pełne poczucie bezpieczeństwa. Prawie wszyscy rodzice – 92,5 % uważają, że ich dzieci mają pełne poczucie bezpieczeństwa w szkole.

Na pytanie, czy zdarzyło się, że dziecko było świadkiem sytuacji, że inny uczeń w szkole:

- obrażał innych – odpowiedziała połowa ankietowanych rodziców (50 %),

- używał przemocy fizycznej (bicie, kopanie, przezywanie), kiedy nie widział tego nauczyciel – potwierdziło 57,5 % rodziców,
- kradł – 0 %,
- mówił nieprawdę, wyśmiewał, oczerniał – odpowiedziało 30 % rodziców,
- nie było takich sytuacji – zdaniem 22,5 % rodziców,
- zachowywał się niewłaściwie – jak? – rzucał książkami – 2,5 % rodziców.

Na pytanie, czy zdarzyło się, że Państwa dziecko:

- obrażało innych – przyznało 5 % rodziców,
- używało wobec kogoś przemocy fizycznej, kiedy nie było w pobliżu nauczyciela – odpowiedziało 5 % rodziców,
- wyśmiewało innych – 2,5 % rodziców,
- mówiło nieprawdę – przyznało 15 % rodziców,
- zachowywało się niewłaściwie – jak? – 2,5 % rodziców, bez wskazania niewłaściwego zachowania,
- nie było takich sytuacji – deklaruje 60 % ankietowanych rodziców.

Większość rodziców (82,5 %) stwierdza, że w szkole podejmowane są działania mające na celu eliminowanie zachowań niewłaściwych, a 17,5 % rodziców nie wie, czy takie działania są podejmowane.

57,5 % rodziców uważa, że podejmowane działania przynoszą pożądany efekt, 35 % rodziców nie wie, czy takie działania przynoszą efekty, a tylko 7,5 % (3 osoby) odpowiedziało, że podejmowane działania nie przynoszą pożądanych efektów.

Dokumentację szkoły (Statut Szkoły, Program Profilaktyki, Program Wychowawczy), dotyczącą praw i obowiązków ucznia oraz respektowania norm społecznych zna 62,5 % rodziców, częściowo zna – 37,5 % rodziców. Nie ma rodziców, którzy nie znają takiej dokumentacji.

Na pytanie, jakich zachowań oczekuje się od Państwa dziecka w szkole:

19 rodziców na 1. miejscu zaznaczyło odpowiedź: grzeczność, tolerancja, motywacja, współpraca, dyscyplina, dobre zachowanie, kultura osobista, przestrzeganie bezpieczeństwa, respektowanie zasad, solidarność, punktualność;

16 rodziców na 1. miejscu wskazało odpowiedź: zaradność, pracowitość, posłuszeństwo, dyscyplina, punktualność, odpowiednie zachowanie, życzliwość, skupienie na zajęciach, kultura, współpraca z rówieśnikami, sumienność, szacunek dla prowadzących zajęcia, tolerancja;

5 rodziców na 1. miejscu umieściło odpowiedź: pilność, otwartość na innych, zaangażowanie, dobre zachowanie, kultura osobista, systematyczność, tolerancja, udział w zajęciach, współpraca w grupie, przyjaźń, opiekuńczość.

Natomiast zachowania takie jak: koleżeństwo, kultura osobista, dobra zabawa, przygotowanie do zajęć, pomoc innym oraz zaradność, zadowolenie z zajęć, przestrzeganie regulaminu znalazły się na dalszych miejscach.

Na pytanie, jakie zachowania zdaniem Państwa są niepożądane w szkole:

- przemoc fizyczna – odpowiedziało 42,5 % (17 osób) rodziców,

- przeszkadzanie w zajęciach – 22,5 % (9 osób),
- wyśmiewanie – 35 % (14 osób),
- brak dyscypliny – 27,5 % (11 osób),
- przemoc słowna – 42,5 % (17 osób),
- lekceważenie poleceń nauczyciela – 40 % (16 osób),
- huśtanie się na krześle – 20 % (8 osób),
- brak kultury – 17,5 % (7 osób),
- kradzieże – 20 % (8 osób),
- agresje – 45 % (18 osób),
- przeszkadzanie innym – 22,5 % (9 osób),
- brak szacunku – 42,5 % (17 osób),
- brak życzliwości – 17,5 % (7 osób),
- nietolerancja – 25 % (10 osób).

Analiza dokumentów szkolnych

W dokumentacji szkolnej (Statut Szkoły, Program Wychowawczy, Program Profilaktyki) zawarte są treści dotyczące kształtowania postaw oraz wdrażania i respektowania norm społecznych. W Statucie przedstawione są zasady oceniania zachowania oraz prawa i obowiązki ucznia. Z analizy dzienników lekcyjnych wynika, że na początku roku szkolnego w każdej klasie, a także w trakcie zebrań z rodzicami zostały omówione przez wychowawców zasady właściwego – bezpiecznego zachowania w szkole, w drodze do i ze szkoły oraz uczniowie i ich opiekunowie zostali zapoznani z kryteriami oceny zachowania. Szkoła posiada również wewnętrzne regulaminy dotyczące bezpieczeństwa, które omawia się z uczniami. W szkole na bieżąco kształtuje się właściwe postawy uczniów i wdraża do respektowania norm społecznych poprzez realizację tematyki zajęć z wychowawcą, różnych programów profilaktycznych, zaplanowanych wycieczek, uroczystości, imprez szkolnych, systematyczne ocenianie zachowania oraz współpracę z rodzicami. Choć uczniowie znają normy społeczne obowiązujące w szkole, to jednak otrzymują uwagi negatywne. Analiza kart punktowej oceny zachowania i zeszytów obserwacji uczniów wykazała, że najczęściej występujące niewłaściwe zachowania w kl. IV-VI to: rozmowy w trakcie zajęć, przeszkadzanie, brak reakcji ucznia na upomnienia nauczyciela, uderzanie ręką w ławkę po upomnieniu nauczyciela, huśtanie się na krześle, agresja słowna, bicie kolegi, niewłaściwe zachowanie podczas przerw, niebezpieczne zachowanie w autobusie szkolnym, niszczenie przyborów szkolnych kolegi, jedzenie na lekcji; w kl. I-III to: chodzenie po klasie, bieganie po korytarzu, zwracanie się do nauczyciela podniesionym głosem, przezywanie innych, popychanie, rozmawianie w trakcie zajęć. W kartach oceny zachowania i zeszytach obserwacji uczniów znajdują się również pozytywne uwagi za: udział w konkursach, uroczystościach szkolnych, akcjach charytatywnych, prace na rzecz klasy i szkoły, przygotowywanie gazetek ściennych, dekoracji.

Wnioski z badań w postaci mocnych i słabych stron szkoły

Mocne strony:

1. Uczniowie i nauczyciele czują się w szkole bezpiecznie, mają pełne poczucie bezpieczeństwa.
2. Uczniowie potrafią określić normy społeczne, zasady właściwego zachowania i wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje.
3. Prawie wszyscy uczniowie przestrzegają zasad właściwego zachowania.
4. Nauczyciele poprzez różne działania kształtują właściwe postawy wśród uczniów i eliminują zagrożenia.
5. Nierespektowanie norm społecznych przez wychowanków spotyka się w szkole ze zdecydowaną i konsekwentną reakcją nauczycieli. Jednocześnie są dostrzegane i nagradzane pozytywne zachowania uczniów.
6. Nauczyciele wspólnie z rodzicami i uczniami analizują podejmowane działania wychowawcze i w razie potrzeby je modyfikują.
7. Rodzice znają dokumentację szkoły dotyczącą praw i obowiązków ucznia oraz respektowania norm społecznych.
8. Rodzice wiedzą, jakie zachowania są niepożądane w szkole.
9. Dokumentacja szkolna, tj. Statut Szkoły, Program Wychowawczy i Program Profilaktyki, uwzględnia potrzeby uczniów oraz reguluje ich postawy i zachowania poprzez realizację zadań wychowawczych oraz zastosowanie odpowiedniego systemu nagród i kar.
10. Szkoła posiada procedury postępowania w przypadku niewłaściwych zachowań uczniów.

Słabe strony:

1. Pomimo prowadzonych działań wychowawczych zdarzają się wśród uczniów zachowania niewłaściwe, naruszające normy społeczne.

Rekomendacje/Zalecenia:

1. Kontynuować działania wychowawcze kształtujące właściwe postawy i zachowania wśród uczniów.
2. Nadal analizować podejmowane działania wychowawcze i w razie potrzeby modyfikować je.
3. Zawsze i konsekwentnie reagować na niewłaściwe zachowania uczniów, zarówno w czasie przerw, jak i zajęć lekcyjnych.

Wykaz załączników:

1. Ankieta skierowana do nauczycieli
2. Ankieta skierowana do rodziców
3. Ankieta skierowana do uczniów